

คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

QUALITY OF TEACHER'S WORK LIFE AFFECTING LEARNING ORGANIZATION IN EDUCATIONAL INSTITUTION UNDER THE JURISDICTION OF KANCHANABURI PRIMARY EDUCATION SERVICES AREA OFFICE 1

บุปผา หนูนภักดี / BUPPA NOONPAKDEE¹
จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย / JITTIRAT SAENGLOETUTHAI²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา 3) คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา และ 4) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 302 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต่อน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของครู โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูมีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับดี 7 ด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคคล ด้านความเจริญงอกงามและสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน ด้านเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสังคม ด้านการบูรณาการด้านสังคม ด้านธรรมาภิบาลในองค์กร ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ และด้านจังหวะของชีวิตโดยส่วนรวมมีเพียงด้านเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเป็นบุคคลรอบรู้ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน และด้านการมีรูปแบบความคิด

3. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบูรณาการด้านสังคม ด้านจังหวะของชีวิตโดยส่วนรวม ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านการเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสังคม และด้านการให้สิ่งตอบแทน ที่เหมาะสมและยุติธรรม โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 56

4. ข้อเสนอแนะควรมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูทุกด้านอย่างต่อเนื่อง และยึดหลักคุณธรรมและความยุติธรรม และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ครูใฝ่หาความรู้ และเรียนรู้สิ่งใหม่ในยุคเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตการทำงาน องค์กรแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to investigate: 1) level of the teachers' quality of work life in educational institution; 2) level of the learning organization in educational institution; 3) teachers' quality of work life affecting learning organization in educational institution; and 4) guidelines to improve the teachers' quality of work life and learning organization in educational institution. The samples consisted of 302 teachers under the Jurisdiction of Kanchanaburi Primary Education Services Area Office 1 derived by a proportional stratified random sampling. The instrument was the questionnaire developed by the researcher. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, stepwise multiple regression analysis and content analysis.

The findings revealed as follows:

1. The teachers' overall quality of work life was at a high level. With respect to individual dimensions, it was found that their quality of work life was at a high level in seven dimensions. They were, in the descending order, development of human capacities, growth and security, social relevance, social Integration, constitutionalism, safe and healthy environment, and total life spaces. However, the only one dimension that was at a moderate level was giving proper and fair remuneration.

2. The learning organization was at a high level in both overall and individual dimensions. They were, in the descending order, personal mastery, systems thinking, team learning, shared vision and mental mode.

3. The teachers' work life quality affected learning organization with statistical significance at .01 in 5 aspects: social integration, overall rhythm of life, competency development, social relation, as well as giving proper and fair remuneration, accounting for 56% of variance explained.

4. All dimensions of the teacher's quality of work life should be continuously improved on the principles of morality and justice. In regard to the learning organization, the teachers should strive to acquire new knowledge and learn new things in today's technological age in order to enhance the institutions to become effective learning organization.

Keywords: quality of work life, learning organization, educational institution

บทนำ

ประเทศไทยได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ โดยได้เปลี่ยนทิศทางการพัฒนาประเทศจากอดีตที่มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เพื่อยกระดับการผลิตและรายได้ มาเป็นการเพิ่มศักยภาพของคน จึงเน้นคนเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา การปฏิรูปการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญต่อการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาการจัดการศึกษาเป็นที่ประจักษ์ทั่วกันถึงหลักสูตรที่ใช้กันมาตั้งแต่ พ.ศ. 2521 ซึ่งได้รับการปรับปรุงสองครั้งเฉพาะบางส่วน ไม่ครอบคลุมทั้งกระบวนการ จึงไม่เพียงพอที่จะพัฒนาคนไทยให้มีทักษะและความสามารถที่ดำรงชีวิตได้ดี และรู้ทันโลกที่ผันเปลี่ยนไปแล้วอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันประเทศไทยได้รับเอาแนวความคิดเรื่อง องค์กรแห่งการเรียนรู้มาใช้ เพื่อพัฒนาระบบการดำเนินงานของราชการอย่างแพร่หลาย ทิพาวัตติ เมฆสุวรรณ (2544: 4-6) กล่าวว่า ราชการยุคใหม่ต้องทบทวนภารกิจโดยมุ่งพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยปรับขนาดให้กะทัดรัด คล่องตัว รวดเร็ว มีการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในองค์กร มุ่งเน้นการพัฒนา คำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ของงาน ทำงานเป็นทีมและมีอาชีพ เน้นการสร้างและพัฒนาข้าราชการอย่างต่อเนื่องให้มีความรู้อย่างกว้างขวาง หากจะกล่าวถึงคุณภาพชีวิตในการทำงาน มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุดในองค์กร เพราะเป็นทรัพยากรที่ทำให้ทรัพยากรอื่นมีคุณค่า การทำงานมีความสำคัญต่อชีวิตของมนุษย์ เพราะการทำงานเป็นการตอบสนองต่อความต้องการ การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ ความมั่นคงในชีวิตของคน และเมื่อผลของการทำงานพอเพียงต่อความต้องการของคน บุคคลเหล่านั้นจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม มีความเป็นอยู่ที่ดี

พอใจในสิ่งที่ตนเองได้ทำได้ปฏิบัติ เปรียบเหมือนการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงาน หากบุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงานจะเป็นปัจจัยส่งเสริมให้องค์กรเกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้การทำงานยังเป็นตัวกำหนดฐานะและหน้าที่ทางสังคมทำให้เกิดคุณค่าทางชีวิตของคน ซึ่งในอดีตนายจ้างมองมนุษย์เป็นเพียงวัตถุดิบในการผลิตเท่านั้นในฐานะทางสังคมที่มีผลเกิดจากการทำงานของมนุษย์ในสมัยนั้นไม่ได้ยอมรับเท่าที่ควร ต่อมาผู้บริหารและบุคลากรของรัฐได้หันมาให้ความใส่ใจต่อชีวิตการทำงานของพนักงานของตนเองมากยิ่งขึ้น จึงเป็นที่มาของคำว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551: 2)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานถือว่าเป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาองค์กร ซึ่งเอฟราตีและเซอร์จี (Efraty and Sirgy, 1990: 12 อ้างถึงใน เศรษฐา ไทยเดช, 2550: 4) ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิตการทำงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลิตภาพ และผลการปฏิบัติงานภายในองค์กร การมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีขึ้นจะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานอย่างมีความสุข มีความพอใจที่จะทำงาน จึงทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ บรรยากาศในองค์กรเกิดความรัก ความเข้าใจ ความสามัคคี และมีเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งจะมีผลดีต่อองค์กรในที่สุด ซึ่งสถานศึกษาก็เปรียบเสมือนองค์กรหนึ่งที่ต้องการครูที่มีคุณภาพ ร่วมกันคิดและปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อผลิตคนที่มีคุณภาพ

จากแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของคนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 และแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่ต้องการพัฒนาครูยุคใหม่ จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมให้ครูมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความพึงพอใจในการทำงาน และเกิดความพึงพอใจในสถานศึกษาของตนเอง มีการดำรงชีวิตที่มั่นคงและมีความสุข มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งการจะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่บุคลากรในองค์กรต้องแสวงหาความรู้มาแบ่งปัน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เผยแพร่ซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด การปรับเปลี่ยนวิธีการคิดของบุคลากรภายในองค์กร โดยการเรียนรู้ของบุคลากรเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยในการพัฒนาให้ครูเป็นบุคคลที่มีคุณภาพเพื่อเป็นการวางรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษาเกิดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เพื่อนำมาซึ่งการปรับปรุงและพัฒนาในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

คุณภาพชีวิตการทำงานของครูส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยตัวแปรต้นได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโดยใช้แนวคิดของวอลตัน (Walton, 1974: 12 อ้างถึง เชษฐา ไชยเดช, 2550: 13-14) ส่วนตัวแปรตามศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของเซงเก้ (Senge, 1991: 139-269 อ้างถึงใน โอภาศ วุฒิสเลลา, 2550: 16-25) ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

คำจำกัดความเชิงปฏิบัติการ

1. **คุณภาพชีวิตการทำงาน** หมายถึง ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ทำงานภายในองค์กรอย่างมีความสุข ก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตในการทำงานในสิ่งแวดล้อมที่มีความเหมาะสม ทำให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาตามแนวคิดของวอลตัน (Walton, 1974: 12 อ้างถึงใน เชษฐา ไชยเดช, 2550: 13-14) ประกอบด้วย 1) การให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม 2) สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ 3) การพัฒนาความสามารถของบุคคล 4) ความเจริญของงานและสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน 5) การบูรณาการด้านสังคม 6) ธรรมเนียมปฏิบัติในองค์กร 7) จังหวะของชีวิตโดยส่วนรวม และ 8) การเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับสังคม

2. **องค์กรแห่งการเรียนรู้** หมายถึง ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน ซึ่งจะทำให้เกิดผลงานที่สร้างสรรค์ทั้งองค์ความรู้และผลงานใหม่ ๆ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาและการปฏิรูปองค์กรได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาตามแนวคิดของเซงเก้ (Senge, 1991: 139-269 อ้างถึงใน โอภาส วุฒิสেলা, 2550: 16-25) ประกอบด้วย 1) การเป็นบุคคลรอบรู้ 2) การมีรูปแบบความคิด 3) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และ 5) การคิดอย่างเป็นระบบ

วิธีดำเนินการ

คุณภาพชีวิตการทำงานของครูส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ ในการดำเนินการวิจัยได้เสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2556 ประกอบด้วย โรงเรียนทั้งหมด 148 แห่ง จำนวนครูทั้งหมด 1,375 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2556 ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอท่าม่วง ด้านมะขามเตี้ย และอำเภอศรีสวัสดิ์ ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610 อ้างถึงใน สุวิมล ตีรกานันท์, 2551: 179) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน และนำมาเทียบสัดส่วน โดยกระจายจำนวนตามอำเภอที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 302 คน ดังแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองกาญจนบุรี	558	123
ท่าม่วง	429	94
ด่านมะขามเตี้ย	196	43
ศรีสวัสดิ์	192	42
รวม	1,375	302

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย โดยมีขั้นตอนดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครอบคลุมนิยามตัวแปรที่กำหนด และกำหนดขอบเขตเนื้อหาเป็นตัวบ่งชี้และจัดทำเป็นข้อกระทงคำถามภายใต้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยข้อคำถามการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ศึกษาจากเอกสารแบบฝึกปฏิบัตินักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับตัวแปรที่กำหนด
3. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพทางด้านเนื้อหา ด้านการวัดและการประเมินผลของแบบสอบถาม ด้วยเทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ถ้าค่าดัชนี IOC โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป
4. แก้ไขปรับปรุง โดยจัดทำเป็นแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tryout) กับครูผู้สอนซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
6. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามสูตรของครอนบาค (Cronbach, 1970: 161 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2546: 117) คำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 และคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของครูได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

7. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องคำถามในด้านการใช้ภาษาให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง โดยผ่านการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open – ended) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณ และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยการนำส่งและเก็บคืนแบบสอบถามด้วยตัวผู้วิจัยเองได้ แบบสอบถามกลับคืนมาและมีความครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณและระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานของคุณที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

3. ศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

จากการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ตามทัศนะของครู ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.86$, S.D.= 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับดี 7 ด้าน โดยด้านที่ครูมีคุณภาพชีวิตการทำงานในระดับดี 3 อันดับแรก คือ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ($\bar{x} = 4.10$, S.D.= 0.52) ด้านความเจริญงอกงามและสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.99$, S.D.= 0.53) ด้านการเกี่ยวข้องกับสังคม ($\bar{x} = 3.96$, S.D.= 0.64) ตามลำดับ และพบว่าครูมีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้านคือ ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ($\bar{x} = 3.43$, S.D.= 0.73)

ตารางที่ 2 ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษากาญจนบุรี เขต 1

(n = 302)					
ลำดับที่	คุณภาพชีวิตการทำงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม	3.43	0.73	ปานกลาง	8
2.	ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	3.86	0.59	ดี	6
3.	ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล	4.10	0.52	ดี	1
4.	ด้านความเจริญงอกงามและสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน	3.99	0.53	ดี	2
5.	ด้านการบูรณาการด้านสังคม	3.91	0.61	ดี	4
6.	ด้านธรรมเนียมในองค์กร	3.87	0.71	ดี	5
7.	ด้านจังหวะของชีวิตโดยส่วนรวม	3.76	0.65	ดี	7
8.	ด้านการเกี่ยวข้องกับสังคม	3.96	0.64	ดี	3
รวม		3.86	0.46	ดี	

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

จากการวิเคราะห์ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ตามทัศนะของครู ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$, S.D.= 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ ด้านการเป็นบุคคลรอบรู้ ($\bar{x} = 4.09$, S.D.= 0.41) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.07$, S.D.= 0.43) และด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ($\bar{x} = 4.03$, S.D.= 0.47) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

(n = 302)

ลำดับที่	การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	ด้านการเป็นบุคคลรอบรู้	4.09	0.41	มาก	1
2.	ด้านการมีรูปแบบความคิด	3.94	0.41	มาก	5
3.	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.02	0.45	มาก	4
4.	ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.03	0.47	มาก	3
5.	ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	4.07	0.43	มาก	2
รวม		4.03	0.36	มาก	

ตอนที่ 3 คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และปัจจัยคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครูกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครู ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านความเจริญงอกงามและสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน ด้านการบูรณาการด้านสังคม ด้านธรรมเนียมในองค์กร ด้านจังหวะของชีวิตโดยส่วนรวม และด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ การเป็นบุคคลรอบรู้ การมีรูปแบบความคิด การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และการคิดอย่างเป็นระบบ ทุกคู่ แสดงว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครู มีความสัมพันธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับต่ำถึงระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครูและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1

(n = 302)

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y _{tot}
คุณภาพชีวิตการทำงาน						
ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม (X ₁)	0.24**	0.39**	0.37**	0.33**	0.29**	0.39**
ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ (X ₂)	0.40**	0.44**	0.41**	0.31**	0.22**	0.42**
ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล (X ₃)	0.54**	0.47**	0.50**	0.42**	0.34**	0.54**
ด้านความเจริญงอกงามและสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน (X ₄)	0.41**	0.48**	0.50**	0.51**	0.35**	0.54*
ด้านการบูรณาการด้านสังคม (X ₅)	0.47**	0.53**	0.56**	0.62**	0.43**	0.63**
ด้านธรรมเนียมในองค์กร (X ₆)	0.46**	0.50**	0.57**	0.52**	0.40**	0.59**
ด้านจังหวะของชีวิตโดยส่วนรวม (X ₇)	0.42**	0.58**	0.48**	0.55**	0.45**	0.60**
ด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม (X ₈)	0.52**	0.41**	0.53**	0.43**	0.42**	0.55**
คุณภาพชีวิตการทำงาน (X _{tot})	0.58**	0.64**	0.66**	0.62**	0.49**	0.72**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบูรณาการด้านสังคม ด้านจังหวะของชีวิตโดยส่วนรวม ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านการเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับสังคม และด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถทำนายการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถร่วมกันทำนายองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้ร้อยละ 56 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ ในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{tot} = 1.76 + 0.15(X_5) + 0.15(X_7) + 0.15(X_3) + 0.08(X_8) + 0.04(X_1)$$

การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ ในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{tot} = 0.25(Z_5) + 0.27(Z_7) + 0.21(Z_3) + 0.14(Z_8) + 0.09(Z_1)$$

ดังรายละเอียดตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนคุณภาพชีวิตการทำงานของครู
ที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

(n = 302)

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	5	22.76	4.55	75.55**	0.00
Residual	296	17.84	0.06		

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการตามลำดับ	b	SE.b	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	1.76	0.12		14.14**	0.00
ด้านการบูรณาการด้านสังคม (X ₅)	0.15	0.03	0.25	4.77**	0.00
ด้านจังหวะของชีวิตโดยส่วนรวม (X ₇)	0.15	0.02	0.27	5.18**	0.00
ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล (X ₃)	0.15	0.03	0.21	4.46**	0.00
ด้านการเกี่ยวข้องกับสังคม (X ₈)	0.08	0.02	0.14	2.90**	0.00
ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม (X ₁)	0.04	0.02	0.09	2.02**	0.04

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

R = 0.74 R² = 0.56 SEE. = 0.24

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครู
และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษา กาญจนบุรี เขต 1

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

จากข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและการเป็นองค์กรแห่ง
การเรียนรู้ในสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูทุกด้านอย่างต่อเนื่องและ
ยึดหลักคุณธรรม และความยุติธรรม และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ครูใฝ่หา
ความรู้และเรียนรู้สิ่งใหม่ในยุคเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ที่มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้ สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. จากการศึกษาในระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เกิดจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในทศวรรษที่สองจึงได้มีการจัดทำแผนและมีการวางนโยบายเกี่ยวกับการปฏิรูปครูยกฐานะครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างแท้จริง ปรับปรุงระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิศณุ มหาปณฺฐานนท์ (2548: 151) พบว่า ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุรินทร์ มีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ที่อยู่ในระดับปานกลาง

1.1 ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จะพบว่าครูมีระดับค่าตอบแทน สวัสดิการ ความต้องการขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของอารี สังข์ศิลป์ชัย (2548: 94) พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานครปฐมสูงมากเกือบทุกด้าน มีเพียงด้านเดียวคือ การได้รับค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรม ที่อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เนื่องจากสถานศึกษาเป็นสถานที่ราชการจึงจำเป็นต้องมีการวางมาตรการในการดูแลรักษาสาธารณสุขสมบัติของทางราชการให้ดีที่สุด และสถานศึกษาตระหนักถึงความปลอดภัยของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรวรรณ อุนวิเศษ (2549: 147) พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

1.3 ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคลของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิพนธ์ เลหาภารากร (2550: 88-90) พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีการจัดอบรมอยู่เสมอตลอดอย่างน้อยคนละ 20 ชั่วโมงต่อปี

1.4 ด้านความเจริญงอกงามและสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เนื่องจากจากปัจจุบันนี้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีผู้ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของวิชาชีพมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัฒน์ จิรัชคามิน (2549: 71) พบว่า ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู สังกัดกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง คือ ความภาคภูมิใจในผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน ความพึงพอใจต่อความมั่นคงในอาชีพข้าราชการครู และการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานตรงกับความรู้ความสามารถ

1.5 ด้านการบูรณาการด้านสังคมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติพร บุญหนัก (2553: 122) พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับทางสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าการได้มีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานการได้มีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมงาน การได้รับความไว้วางใจในการทำงานจากเพื่อนร่วมงาน และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่างบุคลากรเพื่อนร่วมงาน ซึ่งก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน

1.6 ด้านธรรมณูญในองค์กร ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทรียพร อัมพลพร (2552: 112) ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าด้านบูรณาการทางสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการครูส่วนใหญ่มีความเป็นมิตรต่อกัน และต่างก็มีส่วนร่วม และรับผิดชอบในความก้าวหน้าของโรงเรียน

1.7 ด้านจังหวะของชีวิตโดยส่วนรวมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารี สังข์ศิลป์ชัย (2548: 94) ที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างงานกับชีวิตโดยภาพรวม ผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม มีคุณภาพชีวิตการทำงานในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ทุกตัวชี้วัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัฒน์ จิรัชคามิน (2549: 71) พบว่า ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการปฏิบัติงาน พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู สังกัดกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงคือ ความสามารถในการทำงานเสร็จตามกำหนดเวลาและมีคุณภาพ ความพอใจในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย และปริมาณงานที่ได้รับเหมาะสมกับกำหนดเวลา

1.8 ด้านการเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสังคมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้ เพราะสถานศึกษาได้ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์ เพื่อการให้บริการแก่สังคม ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของสุนทร นามโคตรศรี (2553: 54) ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานด้านประโยชน์ และความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานได้ให้การสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ให้ความร่วมมือกับส่วนราชการและช่วยเหลือสังคมในด้านประโยชน์และความรับผิดชอบต่อสังคมดีมาก

2. ผลการวิจัยที่พบว่า ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของชัยวัฒน์ ตุ่มทอง (2548: 130) ผลการวิจัยพบว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูต้องการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่รอบรู้ มีรูปแบบความคิดสร้างสรรค์หลากหลาย มีการคิดแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ และการทำงานประสานงานร่วมกันมีการวางแผนการทำงานและมีเป้าหมายเดียวกันจึงทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 การเป็นบุคคลรอบรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากครูมีการพัฒนาความสามารถของตนเองให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา พัฒนาตนเองตามความถนัด และความสนใจ มีความกระตือรือร้น และสนใจใฝ่หาความรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง สร้างสรรค์ผลงาน และก้าวทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับผลการวิจัยของสิริกาญจน์ จิระสาคร (2547: 47) ศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เติบโตอย่างรวดเร็ว อีกทั้ง ด้านสภาวะแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นไปแบบก้าวกระโดด ด้วยเหตุนี้กระแสทางเทคโนโลยี สังคม และวัฒนธรรมจึงแทรกซึม และส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

2.2 การมีรูปแบบความคิดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะครูได้นำปัญหาและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงานมาวิเคราะห์ปรับปรุงให้ดีกว่าเดิมนำมาใช้ประโยชน์ต่อสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประธาน เสนีวงศ์ ณ อยุธยา (2546: 79) ศึกษาเรื่องการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 1 พบว่า วิธีการคิด และมีมุมมองที่เปิดกว้าง ผู้บริหารโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นกันเอง หลากหลาย มีการอภิปรายที่เปิดเผยมุม และมีการกระตุ้นส่งเสริมความคิดที่สร้างสรรค์ และมี

โลกทัศน์ใหม่ ๆ โดยพยายามมองเหตุการณ์จากหลาย ๆ แง่มุม และมีการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ อยู่เสมอ

2.3 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูมีความผูกพันต่อเพื่อนร่วมงานต่อสถานศึกษา เห็นความสำคัญของการพัฒนาและปรับเปลี่ยนสถานศึกษามุ่งสู่อนาคตที่ดี ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรภา เกตุมาลา (2552: 186) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากสำนักการศึกษา (2549: 49) ได้จัดทำหลักเกณฑ์ และวิธีการให้ข้าราชการครูกรุงเทพมหานครมีวิทยฐานะ และเลื่อนวิทยฐานะสายงานบริหาร สถานศึกษาด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน สมรรถนะประจำสายงานการมีวิสัยทัศน์ ซึ่งผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์หรือทิศทางการพัฒนาองค์กร โดยเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ หรือทิศทางการพัฒนาองค์กร เพื่อให้วิสัยทัศน์มีความชัดเจนทันสมัยสอดคล้องกับนโยบายขององค์กรที่สังกัด

2.4 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะครูมีการทำงานร่วมแรงร่วมใจกัน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ มีการเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นทีมจากการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับประธาน เสนิงวงศ์ ณ อยุธยา (2546: 23) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เป็นวัฒนธรรมองค์กรที่สำคัญ ที่ทำให้องค์กรพัฒนาได้เพราะการเรียนรู้ร่วมกัน จะทำให้เกิดเป็นทีมที่มีสติปัญญา มีความรอบรู้และ พัฒนาความสามารถอยู่ตลอดเวลา

2.5 การคิดอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะครูตระหนักถึงความสำคัญของงาน ในหน้าที่ของตนเองและงานในภารกิจอื่นที่ได้รับมอบหมาย มีการสังเคราะห์ภาพรวม ปัญหา กระบวนการ ทำงานของสถานศึกษาและใช้ความรู้ที่หลากหลายในการบูรณาการเป็นองค์ความรู้ใหม่ ซึ่ง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของจำเริญ จิตรหลัง (2550: 19) ที่กล่าวว่า การคิดอย่างเป็น ระบบครบวงจร ครอบคลุมรอบด้าน การคิดให้เป็นภาพรวม และมีความเป็นหนึ่งเดียวที่ประกอบด้วย หน่วยต่าง ๆ ที่สัมพันธ์และเชื่อมติดต่อกันทั้งหมด นั่นคือ บุคคลมองเห็นความสัมพันธ์ของแต่ละ หน่วยอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมให้บุคลากรมีการคิดในรูปแบบ ของความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลที่สืบเนื่องกัน

3. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ได้แก่ 1) ด้านการบูรณาการ ด้านสังคม 2) ด้านจังหวะของชีวิตโดยส่วนรวม 3) ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล 4) ด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม และ 5) ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถวรรณ ชูวิเศษ (2549: 176) ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สกลนคร เขต 3 พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน คือ การเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม ความเจริญเติบโตและความมั่นคงในงาน และด้านความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงาน เป็นเพราะปัจจัยเหล่านี้ทำให้ครูมีความรู้สึกภูมิใจ ในผลการดำเนินงานของโรงเรียน การได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและสังคม และการมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบในสังคม งานที่ปฏิบัติอยู่มีความมั่นคง มีช่วงเวลาในการปฏิบัติภารกิจส่วนตัวเหมาะสม ทำให้ทำงานในโรงเรียนได้อย่างเต็มที่ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

3.1 คุณภาพชีวิตการทำงานของครูด้านการบูรณาการด้านสังคมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 แสดงให้เห็นว่าครูในสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงานที่ทำงานมีบรรยากาศเป็นมิตร มีความอบอุ่นเอื้ออาทร ปราศจากการแบ่งแยกเป็นหมู่เหล่า ซึ่งธาวพรพร สัตยารักษ์ (2548: 117) ได้กล่าวถึง รูปแบบของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรในองค์กร ซึ่งอาจทำได้ดังนี้ 1) กิจกรรมสัมพันธ์เพื่อสร้างทีม เช่น การเข้าค่ายนอกสถานที่ กีฬาบุคลากร 2) ระบบพี่เลี้ยง โดยการมอบหมายให้บุคลากรเก่า ดูแลบุคลากรใหม่อย่างใกล้ชิดและเป็นระบบ เพื่อถ่ายทอดความรู้และทัศนคติที่ดีแก่บุคลากรใหม่ 3) การสื่อสารภายในองค์กรด้วยรูปแบบต่าง ๆ ที่มุ่งส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน 4) การให้รางวัลในรูปแบบที่ไม่ใช่ตัวเงิน เพื่อเป็นการยกย่องให้กำลังใจแก่บุคลากรที่เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องต่าง ๆ

3.2 คุณภาพชีวิตการทำงานของครู ด้านจังหวะของชีวิตโดยส่วนรวมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ทั้งนี้เนื่องจากในยุคเทคโนโลยีการทำงานของคนต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป การนำเครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการทำงาน การรู้จักแบ่งเวลา จัดสัดส่วนการทำงานที่เหมาะสม การทำงานอย่างเป็นระบบ รวดเร็วส่งผลให้องค์กรได้ผลิตผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลที่ดีแก่องค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑาภรณ์ ฤงทรัพย์ (2554: 5) กล่าวว่า ความสมดุลชีวิตโดยภาพรวม คือ การทำงานในองค์กร เป็นเพียงปัจจัยในการดำเนินชีวิตมนุษย์ทุกคน การปฏิบัติงานของบุคคลจึงควรมีความสมดุลกับบทบาทชีวิตของบุคคลนั้นซึ่งบทบาทของบุคคลจะเกี่ยวข้องกับการวางแผนชีวิตในการทำงาน การแบ่งเวลา การจัดสัดส่วนที่เหมาะสม สอดคล้องกับดูบริน (Dubrin, 1992 อ้างถึงใน เชษฐา ไชยเดช, 2550: 46) กล่าวว่า เพื่อที่จะบรรลุความสำเร็จในชีวิต บุคคลจำเป็นต้องสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว และถือเป็นความท้าทายขององค์กรที่จะทำให้เกิดความสมดุลระหว่างสองสิ่งนี้

3.3 คุณภาพชีวิตการทำงานของคุณ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคลเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 แสดงว่า ครูได้รับโอกาสพัฒนาขีดความสามารถของตนจากงานที่ทำโดยพิจารณาจากลักษณะงานที่ปฏิบัติ ได้รับการสนับสนุนจากการได้เข้ารับการอบรม สัมมนา และสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิติพร บุญหนัก (2553: 122) ได้กล่าวว่าในด้านการพัฒนาความสามารถบุคคล ครูได้รับโอกาสไปฝึกอบรมและเพิ่มพูนความรู้อย่างสม่ำเสมอ ได้รับอิสระในการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเต็มที่ ได้รับการส่งเสริมให้ใช้ความรู้ความสามารถและทักษะอย่างเต็มที่ ได้รับมอบหมายงานที่มีความสำคัญให้ปฏิบัติ และได้รับโอกาสการไปศึกษาดูงาน ส่งเสริมความก้าวหน้าเพิ่มความรู้ให้กับครู

3.4 คุณภาพชีวิตการทำงานของคุณ ด้านการเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสังคมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 แสดงว่า ครูในสถานศึกษายอมรับว่าสถานศึกษาที่ตนปฏิบัติงานอยู่นั้น รับผิดชอบต่อสังคมในด้านการช่วยเหลือชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์ สระบัว (2546: 61) กล่าวว่า การที่องค์กรเกี่ยวข้องกับสังคมที่อยู่รอบด้านโดยการอำนวยความสะดวก คำนึงถึงต่อความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความภูมิใจต่อผู้ปฏิบัติงานในองค์กรนั้น ๆ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเต็มใจและพร้อมที่จะเสียสละเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมที่องค์กรมีให้สังคมอย่างเต็มที่

3.5 คุณภาพชีวิตการทำงานของคุณ ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 แสดงว่า ครูในสถานศึกษาได้รับรายได้หรือค่าตอบแทนจากการปฏิบัติงานในหน้าที่เหมาะสมกับตำแหน่ง ความสามารถ มีความยุติธรรมเหมาะสมกับมาตรฐานค่าครองชีพ และเพียงพอต่อการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของณัฐพันธุ์ เขจรนันท์ (2545: 216-217) ได้กล่าวว่า ค่าตอบแทนเป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กรทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นผู้ที่มิหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การกำหนดอัตราและโครงสร้างของค่าตอบแทน สมควรที่จะเข้าใจในวัตถุประสงค์ในการจ่ายค่าตอบแทนขององค์กร

ผลการวิจัยนี้ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของคุณที่ไม่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ทั้งนี้ ครูย่อมต้องการความปลอดภัยในการทำงาน มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน จากแนวคิดของสุทธิ นันท์ พรหมสุวรรณ (2547: 33) กล่าวว่า ความปลอดภัยในระหว่างปฏิบัติงานของพนักงานควรเป็นประเด็นที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจและระมัดระวังในมาตรการความปลอดภัยขององค์กร ส่วนการคำนึงถึงสุขภาพของพนักงานในองค์กรถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิภาพในการทำงาน

พนักงานที่มีสุขภาพที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ ย่อมเป็นเครื่องรับประกันได้ว่าองค์กรสามารถมีกำลังคนที่จะฝ่าฟันอุปสรรคที่จะเข้ามาทำให้องค์กรเกิดความอ่อนแอได้อย่างแน่นอน ถัดมา คุณภาพชีวิตการทำงานของคุณด้านความเจริญของงานและสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงานไม่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ไม่ว่าจะอาชีพใดทุกคนย่อมต้องการมีความมั่นคง มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน แต่ความมั่นคงและความก้าวหน้า หากขาดความยุติธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจก่อปัญหาการขาดแคลนของบุคลากรที่มีคุณภาพได้ ซึ่งด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงตระหนักในความสำคัญของวิชาชีพครูเป็นอย่างมาก มีการกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ ในการดึงดูดให้ครูเกิดความมั่นคงในหน้าที่การงาน และคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณด้านธรรมาภิบาลในองค์กรไม่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ทั้งนี้ เป็นเพราะครูไม่ได้รับความยุติธรรมในการบริหารงาน มีการปฏิบัติต่อครูไม่เหมาะสม ครูไม่ได้รับการเคารพในสิทธิและเสรีภาพ ผู้บังคับบัญชาไม่รับฟังความคิดเห็นของคุณ บรรยากาศขององค์กรไม่มีความเสมอภาคและไม่มีความยุติธรรม

4. จากข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณทุกด้านอย่างต่อเนื่องและยึดหลักคุณธรรมและความยุติธรรม และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้คุณไปหาความรู้และเรียนรู้สิ่งใหม่ในยุคเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. แนวทางข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

1.1 จากการศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ค้นพบจุดเด่นในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก ซึ่งนับเป็นโอกาสที่ดี ที่ครูในสถานศึกษาตระหนัก และให้ความสนใจใฝ่เรียนรู้ อยู่เสมอ และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการร่วมกันพัฒนาองค์กร ทั้งนี้ผู้บริหารควรมีการพิจารณาส่งเสริมให้คุณได้รับความรู้ มีการพัฒนาตนเองร่วมกันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มั่นคงและยั่งยืน โดยการจัดส่งครูไปอบรม การเปิดโอกาสให้คุณได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานเนื่องจากคุณเป็นบุคลากรที่สำคัญที่จะเป็นกำลังในการขับเคลื่อนนำพาสถานศึกษาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

1.2 จุดอ่อนของคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณ คือ ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารควรพิจารณาหาแนวทางแก้ไขให้คุณได้รับการช่วยเหลือในด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรมโดยการที่ผู้บริหาร และผู้ที่มี

หน้าที่เกี่ยวข้องมีการสนับสนุนค่าตอบแทนการทำงานล่วงเวลา ค่าการเดินทางของครู และส่งเสริมงบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้นเหมาะสมกับความเป็นจริงของสถานศึกษา เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูให้มีความเหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษาที่เปลี่ยนไป

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย และส่งเสริมสุขภาพ ด้านความเจริญของงานและสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน และด้านธรรมาภิบาลในองค์กร

สรุป

จากการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับดีเกือบทุกด้าน มีเพียงด้านเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสม และสำหรับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ส่วนคุณภาพชีวิตการทำงานของครูมีจำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการบูรณาการด้านสังคม ด้านจังหวะของชีวิต โดยส่วนรวม ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านการเกี่ยวข้องกับสังคม และด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรมส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูทุกด้านอย่างต่อเนื่อง และยึดหลักคุณธรรมและความยุติธรรม และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ครูใฝ่หาความรู้และเรียนรู้สิ่งใหม่ในยุคเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). **แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อรองรับนโยบายรัฐบาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550-2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร.
- จำเริญ จิตหลัง. (2550). **รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยการจัดการความรู้ที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา** สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานในจังหวัดภาคใต้. คุษฏินิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จุฑาภรณ์ ฤกษ์ทรัพย์. (2554). **คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัท ไออิชิ เทคดิง จำกัด เขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ชัยวัฒน์ ตุ่มทอง. (2548). **การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เชษฐา ไชยเดช. (2550). **คุณภาพชีวิตการทำงานครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิก** สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐพันธุ์ เขจรนนท์. (2545). **การจัดการทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ธารพรรษ สัตยารักษ์. (2548). **หลักการและมุมมองจากมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ: งานดี.
- นิติพร บุญหนัก. (2553). **ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นิพนธ์ เลหาภารากร. (2550). **คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางปะกง** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประธาน เสนีวงศ์ ณ อยุธยา. (2546). **การพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2551). **คุณภาพชีวิตในการทำงานของลูกจ้างชั่วคราวรายปี กรณีศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ**. ตีพิมพ์: สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จังหวัดตรัง.
- วิศณุ มหาบุญญานนท์. (2548). **การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สิริกาญจน์ จิระสาคร. (2547). **การศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรstadt**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุทินันท์ พรหมสุวรรณ. (2547). **รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ: กรณีของธนาคารพาณิชย์ไทยที่มีการร่วมทุนกับต่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุนทรพิชญ์ อัมพลพร. (2552). **คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุพัฒน์ จิรัศคามิน. (2549). **คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- สุนทร นามโคตรศรี. (2553). **คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอด่านขุนทดจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- สุวิมล ตีรกันันท์. (2551). **การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนงค์ สระบัว. (2546). **คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการมหาวิทยาลัยศิลปากร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรวรรณ อุ่นวิเศษ. (2549). **คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนครเขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกลนคร.

- อารี สังข์ศิลป์ชัย. (2548). **คุณภาพชีวิตการทำงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.**
- อัมพร ปัญญา. (2553). **การพัฒนารูปแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาศึกษาพัฒนาศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.**
- โอภาส วุฒิสเสลา. (2550). **การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.**